

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
в.о. ректора ДБТУ

А.І. Кудряшов

2024 р.

ПРОГРАМА

вступного випробування (співбесіди) з дисципліни
«Історія України»
для здобуття ступеня «Бакалавр»
на базі повної загальної середньої освіти (НРК 5)

Харків 2024

ЗМІСТ

1. Загальні положення	2
2. Вимоги до рівня підготовки вступників	2
3. Структура програми співбесіди	4
4. Критерії оцінювання	34
5. Порядок проведення співбесіди	35
6. Рекомендована література	35

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Для проведення вступних випробувань на навчання наказом ректора ДБТУ створюються предметні комісії, діяльність яких регламентується Положенням про приймальну комісію вищого навчального закладу, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2015 року № 1085 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 4 листопада 2015 року за № 1351/27796.

Вступне випробування (співбесіда) з історії України проводиться предметною комісією за програмою, затвердженою ректором ДБТУ.

Програму вступного випробування (співбесіди) з історії України розроблено на основі чинної програми з історії України для 6-9 класів закладів загальної середньої освіти (основна школа) та програми з історії України, рівня стандарту для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти (старша школа). Обсяг знань історичних подій, термінів, персоналій, історичної періодизації визначається в межах діючої програми та чинних підручників.

Мета вступного іспиту (співбесіди) з історії України - оцінити ступінь підготовленості вступника до навчання у закладах вищої освіти, зокрема у Державному біотехнологічному університеті.

Завдання вступного іспиту(співбесіди) з історії України:

- визначити рівень набутих знань і умінь;
- оцінити уміння орієнтуватись в історичному часі та історичному просторі, розглядати суспільні явища в конкретно-історичних умовах, знаходити взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури та природного довкілля;
- перевірити здатність працювати з джерелами історичної інформації, інтерпретувати їх зміст, визначати їх надійність;
- встановити ступінь сформованості логічної компетентності, яка передбачає уміння аналізувати та пояснювати історичні події та явища, та аксіологічної компетентності, яка передбачає уміння оцінювати історичні події та постаті, осмислювати зв'язки між історією та сучасним життям.

Програма вступного іспиту включає всі розділи програмних курсів з історії України відповідно стандартного та академічного рівнів.

2. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ

До співбесіди допускаються вступники, які мають повну середню освіту. Вимоги до рівня підготовки з історії України відповідають «ПРОГРАМІ ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ результатів навчання З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ, здобутих на основі повної загальної середньої освіти», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 696 від 26.06.2018 р.

Вступник здатен:

- давати визначення історичним поняттям і термінам;
- називати дати історичних подій;
- характеризувати персоналії;
- встановлювати та групувати дати відповідно до подій, явищ, процесів;
- виділяти причини, наслідки та значення історичних подій;
- сприймати та інтерпретувати різновидові історичні джерела;
- візуально розпізнавати та характеризувати вказані історично-культурні пам'ятки.

3. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ СПІВБЕСІДИ

Програма співбесіди з історії України для зарахування на навчання за ступенем «бакалавр» містить завдання за наступними темами.

№	Назва розділу, теми	Зміст навчального матеріалу	Результати навчально - пізнавальної діяльності учнів, які оцінюються
1.	Вступ до історії України	Історія України як наука, періодизація історії України, джерела з історії України	Знаннєвий компонент: <i>дає</i> визначення поняттям і термінам: «історія», «історія України», «хронологія», «історичне джерело», «археологія», «цивілізація». Діяльнісний компонент: <i>визначає</i> правильність застосування в історичному контексті вказаних понять і термінів; <i>пояснює</i> сутність історії України як науки; <i>розпізнає</i> на картосхемі територіальні межі України; Оцінно-ціннісний компонент: <i>характеризує</i> різновидові джерела з історії України; <i>визначає</i> основні загальноусталені періоди історії України.

2.	<p>Стародавня історія України</p>	<p>Поява та розселення людей на території України. Неолітична революція. Поширення землеробства й скотарства на землях України. Трипільська археологічна культура. Кочовики раннього залізного віку. Заснування античних міст-колоній у Північному Причорномор'ї та в Криму. Велике переселення народів. Перші писемні згадки про давніх слов'ян (венедів, антів, склавинів). Велике розселення слов'ян. Історичні витоки українського народу.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати періодів розселення племен трипільської археологічної культури на території України; Великої грецької колонізації; Великого розселення слов'ян; <i>дає</i> визначення понять і термінів: «палеоліт», «привласнювальне господарство», «мезоліт», «неоліт», «неолітична революція», «відтворювальне (продуктивне) господарство», «археологічна культура», «енеоліт», «бронзовий вік», «ранній залізний вік», «колонізація», «кочовик», «курган»;</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>розпізнає</i> на картосхемі місця основних стоянок людей кам'яного віку на теренах сучасної України (Королеве, Киїк-Коба, Кирилівська, Межиріч, Мизин); території розселення носіїв трипільської і середньостогівської археологічних культур, кіммерійців, скіфів; місця розташування античних міст-колоній Північного Причорномор'я та Криму; напрямки розселення слов'ян під час Великого переселення народів; <i>характеризує</i> суспільне, господарське та духовне життя носіїв трипільської і археологічної культури, кіммерійців, скіфів, сарматів, мешканців міст-колоній Північного Причорномор'я та Криму, давніх слов'ян;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>характеризує</i> причини та наслідки занепаду Великої Скіфії, особливості грецької колонізації Північного Причорномор'я та Криму; <i>пояснює</i> наслідки та значення Великої грецької колонізації, Великого переселення народів та Великого розселення слов'ян для розвитку українських земель.</p>
----	--	--	---

3.	Русь-Україна (Київська держава)	<p>Розселення східнослов'янських племінних союзів (поляни, сіверяни, уличі, тиверці, хорвати (білі хорвати), волиняни (дуліби, бужани), древляни). Назва «Русь». Утворення Русі-України (Київської держави). Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність перших київських князів. Державотворення кінця X - середини XI ст. Запровадження християнства як державної релігії. «Руська правда». Правління наступників Ярослава Мудрого. Русь-Україна (Київська держава) в першій третині XII ст. Роздробленість Русі-України (Київської держави). Суспільно-політичне та господарське життя.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> основні дати вказаного історичного періоду: похід Аскольда на Константинополь, укладення першого відомого договору Русі з Візантією; походи князів на Константинополь; об'єднання північних та південних руських земель Олегом; запровадження християнства як державної релігії; князювання Ярослава Мудрого в м. Київ; розгром печенігів князем Ярославом Мудрим; Любецький з'їзд (снем) князів; укладення «Повісті минулих літ»; початок правління Володимира Мономаха в м. Київ; перша згадка назви «Україна» в писемних джерелах. <i>характеризує</i> персоналії: Аскольда, Олега, Ігоря, Ольги, Святослава, Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Ізяслава, Святослава та Всеволода Ярославовичів, Володимира Мономаха, Мстислава Володимировича, Ярослава Осмомисла, митрополита Іларіона, Антонія Печерського. <i>дає</i> значення понять і термінів: «племінний союз», «князь», «полюддя», «язичництво», «християнство», «шлюбна дипломатія», «роздробленість», «віче», «вотчинне землеволодіння», «умовне землеволодіння», «боярин», «смерд», «ізгой», «закуп», «рядович», «холоп», «ікона», «мозаїка», «фреска», «книжкова мініатюра», «билина», «літопис».</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>співвідносить</i> дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події - з явищами, процесами; <i>розпізнає</i> на картосхемі території розселення східнослов'янських племінних союзів у VIII - IX ст., шлях «із варягів у греки», походи князів на Константинополь, походи князя Святослава, територіальні межі Русі-України (Київської держави) за Олега та Ярослава Мудрого; Київське, Чернігівське, Переяславське, Галицьке, Волинське князівства за доби роздробленості (XII ст.);</p>
----	--	---	---

4.	Королівство Руське (Галицько-Волинська держава). Монгольська навала	<p>Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Розбудова Галицько-Волинської держави (королівства Руського) в 1238-1264 рр. Монгольська навала на південно-західні землі Русі. Королівство Руське (ГалицькоВолинська держава) за нащадків Данила Романовича. Суспільно-політичне та господарське життя.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: утворення Галицько-Волинської держави; битва біля р. Калка; правління Данила Романовича; захоплення м. Київ монголами; коронування Данила Романовича <i>характеризує</i> персоналії: Романа Мстиславовича, Данила Романовича (короля Данила), Лева Даниловича, Юрія I Львовича, Юрія II Болеслава; <i>дає</i> значення понять і термінів: «ярлик», «баскак».</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>встановлює та групує</i> вказані дати відповідно до подій, явищ, процесів; <i>визначає</i> правильність застосування в історичному контексті вказаних понять і термінів; <i>розпізнає</i> на картосхемі королівство Руське (Галицько-Волинську державу) за правління Романа Мстиславича та Данила Романовича; напрямки походів монголів на південно-західні землі Русі;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>характеризує</i> розвиток політичного, соціального і господарського життя королівства Руського (Галицько-Волинської держави), залежність українських князівств від Золотої Орди, наслідки золотоординського панування; діяльність вказаних історичних діячів; <i>визначає</i> передумови, особливості та значення утворення королівства Руського (Галицько-Волинської держави), особливості золотоординського панування на південно-західних землях Русі.</p>
----	--	---	---

<p>5.</p>	<p>Руські удільні князівства у складі іноземних держав у другій половині XIV - перші половині XVI ст. Кримське ханство</p>	<p>Змагання Польщі та Литви за Галицько-Волинську спадщину. Входження українських земель до складу сусідніх держав (Угорське королівство, Молдавське князівство, Османська імперія, Московське царство). Кревська унія. Велике князівство Руське Свидригайла. Утворення Кримського ханства. Перехід кримських ханів у васальну залежність від Османської імперії. Виникнення козацтва. Соціально-економічне життя. Культура й духовність.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: битва біля р. Сині Води; укладення Кревської унії; утворення Кримського ханства; визнання Кримським ханством васальної залежності від Османської імперії; перша згадка про українських козаків у писемних джерелах; битва біля м. Орша; <i>характеризує</i> персоналії: Ольгерда, Вітовта, Костянтина Івановича Острозького, Юрія Дрогобича; <i>дає</i> визначення понять і термінів: «шляхтич», «магдебурзьке право», «магістрат», «цех», «Дике поле», «козак».</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>встановлює та групує</i> вказані дати відповідно до подій, явищ, процесів; <i>визначає</i> послідовність історичних подій, явищ, процесів; <i>розпізнає</i> на картосхемі українські землі у складі різних держав; територію Кримського ханства.</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>характеризує</i> політичне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського до і після Кревської унії, соціально-економічний розвиток українських земель, становище верств, досягнення в культурі, діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; <i>визначає</i> особливості суспільно-політичного життя українських земель у складі Великого князівства Литовського, причини та наслідки Кревської унії, причини виникнення українського козацтва; <i>порівнює</i> особливості перебування українських земель у складі сусідніх держав.</p>
-----------	---	---	--

6.	Українські землі у складі Речі Посполитої в другій половині XVI ст.	Люблінська унія та її вплив на українські землі. Зміни в соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорозької Січі. Повстання 1590-х рр. Братський рух. Утворення УГКЦ. Культура й духовність	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: заснування князем Дмитром Вишневецьким на о. Мала Хортиця першої - відомої Січі; Люблінська унія: утворення Речі Посполитої; утворення першої братської (слов'яно-греко-латинської) школи у м. Львів; Берестейська церковна унія: утворення Української греко-католицької церкви (УГКЦ); <i>характеризує</i> персоналії: Василя-Костянтина Костянтиновича Острозького. Дмитра Вишневецького, Криштофа Косинського, Северина Наливайка, Івана Федоровича, Герасима Смотрицького; <i>дає</i> визначення понять і термінів: «воєводство», «низове козацтво», «реєстрове козацтво», «городове козацтво», «Запорозька Січ», «старшина», «кошовий отаман», «гетьман», «клейноди», «Українська греко-католицька церква», «братство», «полемічна література».</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>співвідносить</i> дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події - з явищами, процесами; <i>розпізнає</i> на картосхемі територіальні зміни, що відбулися внаслідок Люблінської унії, польські воєводства на українських землях та їхні центри.</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>характеризує</i> соціальну структуру українського суспільства, становище різних верств населення українського суспільства XVI ст., суспільно-політичні зміни, які відбулися на українських землях внаслідок Люблінської унії, здобутки в галузі культури; військово-політичну організацію козацтва; діяльність православних братств; становище православної церкви; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; <i>визначає</i> причини та наслідки Люблінської та Берестейської уній, перших козацьких повстань.</p>
----	---	--	--

7.	<p>Українські землі у складі Речі Посполитої в першій половині XVII ст.</p>	<p>Зміни в соціально-економічному житті. Морські походи козаків. Участь українського козацтва у війнах Речі Посполитої проти Московського царства та Османської імперії. Козацькі повстання 1620-1630-х рр. «Ординація Війська Запорозького...».</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: похід козаків під проводом гетьмана Петра Конашевича Сагайдачного на м. Москва; Хотинська битва; Куруківська угода; «Пункти для заспокоєння руського народу», утворення Київської колегії; повстання під проводом Павла Павлюка, Якова Острянина, Дмитра Гуні; <i>характеризує</i> персоналії: Петра Конашевича-Сагайдачного, Тараса Федоровича. Івана Сулими. Йова Борецького, Петра Могили; <i>дає</i> визначення понять і термінів: «фільварок», «кріпак», «панщина», «Золотий спокій»;</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>визначає</i> послідовність історичних подій, явищ, процесів; <i>визначає</i> правильність застосування в історичному контексті вказаних понять і термінів; <i>розпізнає</i> на картосхемі українські землі у складі різних держав; воєводства Речі Посполитої на українських землях;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>характеризує</i> політичне та соціально-економічне становище в українських землях, становище православної та греко-католицької церков; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; <i>визначає</i> наслідки «доби героїчних походів козацтва» перших десятиліть XVII ст., козацьких повстань 1620-1630-х рр.</p>
----	--	--	--

8.	Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст	<p>Національно-визвольна війна українського народу. Зміни в суспільно-політичному житті. Утворення української козацької держави - Війська Запорозького. Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність уряду Богдана Хмельницького.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: Жовтоводська, Корсунська та Пилявецька битви; Зборівська битва, Зборівський договір; Берестецька битва, Білоцерківський договір; Батозька битва; Переяславська рада, українсько-московський договір («Березневі статті»); московсько-польське Віленське перемир'я; <i>характеризує</i> персоналії: Богдана Хмельницького, Івана Богуна; <i>дає</i> визначення понять і термінів: «національно-визвольна війна», «Військо Запорозьке», «Гетьманщина», «покозачення».</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>визначає</i> послідовність історичних подій, явищ, процесів; <i>розпізнає</i> на картосхемі територіальні; зміни, що відбулися внаслідок Національно-визвольної війни, територію української козацької держави за Зборівським і Білоцерківським договорами, місця основних подій війни;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: характеризує відносини Війська Запорозького з Річчю Посполитою, Кримським ханством, Молдовою, Московією, Швецією та Трансільванією; умови мирних угод українців з польським урядом, українсько-московського договору 1654 р.; діяльність вказаних історичних діячів; <i>визначає</i> причини та наслідки Національно-визвольної війни, місце Гетьманщини в міжнародних відносинах тогочасної Європи; пояснює наслідки й значення найважливіших битв війни та договорів у розгортанні національно-визвольної боротьби.</p>
----	---	--	---

9.	<p>Козацька Україна наприкінці 50 - 80-х рр. XVII ст.</p>	<p>Внутрішньо-зовнішньополітична діяльність гетьманів козацької України 50 - 80-х рр. XVII ст. Занепад Правобережжя. Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Адміністративно-територіальний устрій Слобідської України</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: Гадяцький договір; Конотопська битва; Андрусівське перемир'я; Корсунська угода, визнання Правобережною Гетьманщиною протекторату Османської імперії; Бахчисарайський мирний договір; «Вічний мир» між Московським царством і Річчю Посполитою, підпорядкування Київської митрополії Московському патріархатові; <i>характеризує</i> персоналії: Івана Виговського, Юрія Немирича, Юрія Хмельницького, Павла Тетері, Івана Брюховецького, Петра Дорошенка, Івана Сірка, Дем'яна Многогрішного, Івана Самойловича; <i>дає</i> визначення понять і термінів: «Руїна», «Великий згін», «Чигиринські походи».</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>встановлює та групує</i> вказані дати відповідно до подій, явищ, процесів; <i>розпізнає</i> на картосхемі території, підвладні гетьманам Лівобережної та Правобережної України; території, що перебували під контролем Московського царства, Османської імперії, Речі Посполитої;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>характеризує</i> зміст політичних угод, що стосувалися українських земель, особливості господарського та церковного життя; діяльність вказаних історичних діячів; <i>визначає</i> причини та наслідки Руїни; укладення гетьманськими урядами угод з державами-сусідами, найважливіших угод між іноземними державами, що стосувалися українських земель; особливості адміністративно-політичного устрою Слобідської України та Лівобережної Гетьманщини.</p>
----	--	---	--

<p>10.</p>	<p>Українські землі наприкінці XVII - в першій половині XVIII ст.</p>	<p>Гетьманщина в 1687-1709 рр. Повстання під проводом Семена Палія (1702-1704 рр.). Північна війна і Україна. Внутрішньополітична діяльність гетьманів козацької України 20 - 30-х рр. XVIII ст. Обмеження автономії Гетьманщини. Діяльність Першої Малоросійської колегії, «Правління Гетьманського уряду» (1734-1750 рр.). Культура. Києво-Могилянська академія</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: українсько-шведський союз, зруйнування Батурина; зруйнування московитськими військами Чортомлицької Січі, Полтавська битва; «Конституція;..» Пилипа Орлика; ліквідація козацтва на Правобережній Україні; заснування Нової (Підпільненської) Січі; характеризує персоналії: Івана Мазепи, Семена Палія, Костя Гордієнка, Пилипа Орлика, Івана Скоропадського, Павла Полуботка, Данила Апостола, Феофана Прокоповича; <i>дає</i> визначення понять і термінів: «конституція», «Малоросія», «Малоросійська колегія», «змосковщення/зросійщення», «козацьке бароко», «козацький літопис»;</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>співвідносить</i> дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами; <i>розпізнає</i> на картосхемі українські землі, у складі різних держав; території, підвладні гетьманам Лівобережної України, події Північної війни на території України; характеризує діяльність Першої Малоросійської колегії, «Правління Гетьманського уряду»; зміст основних положень «Конституції...» Пилипа Орлика; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: визначає причини укладення українсько-шведського союзу в роки Північної війни, наслідки Полтавської битви для українських земель.</p>
-------------------	--	---	--

11.	Українські землі в другій половині XVIII ст.	<p>Внутрішня політика останнього очільника Гетьманщини. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Ліквідація Запорозької Січі. Ліквідація автономії Гетьманщини. Опришківський та гайдамацький рухи. Зміни в політичному становищі Правобережної України та західноукраїнських земель після поділів Речі Посполитої (1772, 1793, 1795 рр.). Реформи Марії Терезії та Йосифа II та їх вплив на українські землі.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: остаточна ліквідація посади гетьмана; Коліївщина; остаточна ліквідація Запорозької Січі; ліквідація особистої залежності селян в Австрійській імперії; закріпачення селян Лівобережної та Слобідської України; підкорення Російською імперією Кримського ханства; <i>характеризує</i> персоналії: Кирила Розумовського, Петра Калнишевського, Олекси Довбуша, Максима Залізняка, Івана Гонти, Григорія Сковороди; <i>дає</i> визначення понять і термінів: «опришок», «Нова (Підпільненська) Січ», «паланка», «зимівник», «Задунайська Січ», «гайдамака», «Коліївщина»;</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>встановлює</i> та групує вказані дати відповідно до подій, явищ, процесів; <i>розпізнає</i> на картосхемі українські землі у складі різних держав; територіальні зміни, що відбулися на українських землях унаслідок поділів Речі Посполитої, російсько-турецьких війн (1768-1774, 1787-1791 рр.), ліквідації Кримського ханства (1783), території охоплені опришківським і гайдамацьким рухами, Коліївщиною; <i>характеризує</i> основні напрями політики Російської імперії щодо України, особливості опришківського та гайдамацького рухів, територіально-адміністративний устрій та господарське життя Нової (Підпільненської) Січі, політику Австрійської імперії щодо західноукраїнських земель; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>визначає</i> причини та наслідки опришківського й гайдамацького рухів, скасування гетьманства, ліквідації Запорозької Січі, поділів Речі Посполитої, приєднання земель Правобережної України та Кримського ханства до Росії; <i>пояснює</i> значення Гетьманщини та Запорозької Січі в історії України.</p>
-----	--	---	--

12.	<p>Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII- в першій половині XIX ст.</p>	<p>Адміністративно-територіальний поділ українських земель у складі Російської імперії. Українське національне відродження: початок, періоди й особливості. Відновлення українського козацтва в час французько-російської війни. Кирило-Мефодіївське братство. Поширення в Україні російського та польського суспільних рухів. Початок промислового перевороту.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: ліквідація Задунайської Січі; повстання Чернігівського полку; польське визвольне повстання; перше видання «Кобзаря» Тараса Шевченка; діяльність Кирило-Мефодіївського братства; <i>характеризує</i> персоналії: Івана Котляревського, Устима Кармалюка, Тараса Шевченка, Миколи Костомарова, Пантелеймона Куліша; <i>дає</i> визначення понять: і термінів: «нація», «національне відродження», «національна ідея», «масон», «промисловий переворот».</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>співвідносить</i> дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події- з явищами, процесами; <i>розпізнає</i> на картосхемі адміністративно-територіальний устрій українських земель у складі Російської імперії, територіальні зміни, що відбулися внаслідок російсько-турецької війни 1806-1812 рр.;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>характеризує</i> асиміляційну політику Російської імперії щодо України, економічний розвиток і соціальні відносини, початок національного відродження, поширення в Україні російського та польського суспільних рухів, програмні засади, документи та діяльність Кирило-Мефодіївського братства; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; <i>визначає</i> причини, значення національного відродження, діяльності Кирило-Мефодіївського братства.</p>
-----	--	---	--

13.	<p>Українські землі у складі Австрійської імперії наприкінці XVIII - в першій половині XIX ст</p>	<p>Адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель. Початок національного відродження. Діяльність «Руської трійці». Альманах «Русалка Дністровая». Західноукраїнські землі в європейській революції 1848- 1849 рр. Діяльність Головної Руської Ради (1848-1851 рр.). Досвід парламентаризму.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: створення освітнього товариства галицьких греко-католицьких священиків; діяльність «Руської трійці»; 1837 р. - видання «Русалки Дністрової»; скасування панщини в Галичині, створення Головної Руської Ради, видання першої українськомовної газети «Зоря Галицька»; <i>характеризує</i> персоналії: Івана Могильницького, Маркіяна Шашкевича, Івана Вагилевича, Якова Головацького, Олександра Духновича, Лук'яна Кобилиці; <i>дає</i> визначення понять і термінів: «будителі», «революція», «Весна народів».</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>встановлює та групує</i> вказані дати відповідно до подій, явищ, процесів; <i>визначає</i> правильність застосування в історичному контексті вказаних понять і термінів; <i>розпізнає</i> на картосхемі українські землі у складі Австрійської імперії;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>характеризує</i> перебіг українського національного руху під час революції 1848-1849 рр. в Австрійській імперії; політику Австрійської імперії щодо західноукраїнських земель, її наслідки; початок національного відродження, форми соціального протесту населення; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; <i>визначає</i> наслідки, значення подій 1848-1849 рр., причини та значення українського національного руху в західноукраїнських землях;</p>
-----	--	---	---

14.	Культура України кінця XVIII-першої половини XIX ст.	<p>Освіта, наука, література, образотворче мистецтво, архітектура. «Історія русів». Галицько-руська матиця. Собор руських вчених.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: відкриття університету в м. Харків; відкриття університету в м. Київ; ліквідація царською владою греко-католицької церкви на Правобережжі; <i>характеризує</i> персоналії: Василя Каразіна, Петра Гулака-Артемовського, Григорія Квітки-Основ'яненка, Михайла Максимовича, Михайла Остроградського; <i>пояснює</i> значення понять і термінів: «класицизм», «романтизм»;</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>встановлює та групує</i> вказані дати відповідно до подій, явищ, процесів; <i>характеризує</i> основні явища і процеси розвитку культури; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>визначає</i> умови та особливості розвитку культури кінця XVIII - першої половини XIX ст., причини культурних зрушень у першій половині XIX ст.;</p> <p><i>сприймає та інтерпретує</i> різновидові історичні джерела, що стосуються теми;</p>
-----	---	---	---

<p>15.</p>	<p>Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.</p>	<p>Події Кримської війни 1853- 1856 рр. на українських землях та поразка Російської імперії. Реформи 1860-1870-х рр. і процеси модернізації в Україні. Українські підприємці. Політика російського царизму щодо України. Розвиток громадського руху. Журнали «Основа», «Громада», «Київська старина». Діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства» (1873-1876 рр.). Братство тарасівців. Національне відродження кримськотатарського народу.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: царський маніфест про скасування кріпосного права в Російській імперії; Валуєвський циркуляр; польське національно-визвольне повстання; Емський указ; <i>характеризує</i> персоналії: Володимира Антоновича, Олександра Кониського, Михайла Драгоманова, Павла Чубинського, Бориса Грінченка; <i>дає</i> визначення понять і термінів: «Київська козаччина», «земство», «громадівський рух».</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>співвідносить</i> дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події- з явищами, процесами; <i>характеризує</i> основний зміст реформ 1860-1870-х рр. та особливості їх проведення на українських землях, зміни в соціальному складі населення в другій половині XIX ст., процеси модернізації; національний рух на українських землях у складі Російської імперії, національну політику Росії; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>визначає та аналізує</i> наслідки Кримської війни для України, наслідки реформ 1860-1870-х рр., Валуєвського циркуляру та Емського указу.</p>
------------	--	--	--

<p>16.</p>	<p>Українські землі у складі Австро-Угорщини в другій половині XIX ст</p>	<p>Політика австрійського уряду щодо західноукраїнських земель. Діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта». Українські видання: «Правда», «Діло», «Записки Наукового товариства імені Шевченка». Розвиток кооперативного руху. Трудова еміграція. Політизація українського національного руху та утворення перших політичних партій.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: створення у м. Львів товариства «Просвіта»; створення у м. Львів Літературного товариства імені Тараса Шевченка (від 1892 р. - Наукове товариство імені Тараса Шевченка); створення Русько-української радикальної партії; створення Української національно-демократичної партії та Української соціал-демократичної партії; <i>характеризує</i> персоналії: Юліана Романчука, Юліана Бачинського, Івана Франка, Олександра Барвінського, Юрія Федьковича; <i>дає</i> визначення понять і термінів: «трудова еміграція», «кооперація», «українофіли», «народовці», «радикали», «партія», «нова ера», «москвофіли».</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>встановлює та групує</i> вказані дати відповідно до подій, явищ, процесів; <i>характеризує</i> особливості соціально-економічного розвитку західноукраїнських земель у другій половині XIX ст., зміни в соціальному, складі населення, основні течії суспільно-політичного руху; діяльність «Просвіти» та Наукового товариства імені Тараса Шевченка, процес утворення українських політичних партій у Галичині; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>визначає</i> причини та наслідки трудової еміграції українців, зародження кооперативного руху; особливості українського національного руху, місце і роль провідних діячів західноукраїнських земель в українському національному рухові другої половини XIX ст.</p>
------------	--	---	--

17.	<p>Культура України в другій половині XIX - на початку XX ст.</p>	<p>Піднесення української культури. Розвиток освіти, науки, літератури, музичного, образотворчого, театрального мистецтва. Українські підприємці-благодійники. Релігія і церква.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>знає</i> дати подій: відкриття Новоросійського університету; відкриття Чернівецького університету; <i>характеризує</i> персоналії: Іллі Мечникова, Івана Пулюя, Агатангела Кримського, Дмитра Яворницького, Лесі Українки, Марка Кропивницького, Миколи Садовського, Марії Заньковецької, Михайла Вербицького, Миколи Лисенка, Соломії Крушельницької, Богдана Ханенка. Василя Смиренка; <i>дає</i> визначення понять і термінів: «меценат», «професійний театр», «реалізм», «модернізм»;</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>співвідносить</i> дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події - з явищами, процесами;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>характеризує</i> основні культурні явища, процеси другої половини XIX - початку XX ст., розвиток освіти, науки, літератури, образотворчого, музичного мистецтва, архітектури, становлення професійного театру; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; визначати умови розвитку культури в другій половині XIX - на початку XX ст.;</p>
-----	--	--	---

<p>18.</p>	<p>Українські землі у складі Російської імперії в 1900 - 1914 рр.</p>	<p>Утворення монополістичних об'єднань в Україні. Земельна реформа Петра Столипіна та її вплив на Україну. Консолідація української нації. Створення політичних партій Наддніпрянщини. Самостійницька й автономістська течії в національному русі. Події революції 1905-1907 рр. в Україні. Діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах. Діяльність «Просвіти». Посилення російського імперського наступу на Україну в 1907— 1914 рр.</p>	<p>Знаннєвий компонент: знає дати подій: створення Революційної української партії (РУП); створення Товариства українських поступовців (ТУП); створення першої в Наддніпрянській Україні «Просвіти»; <i>характеризує</i> персоналії: Євгена Чикаленка, Миколи Міхновського, Вячеслава Липинського; дає визначення понять і термінів: «монополія», «хутір», «відруб», «чорносотенець», «страйк».</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>співвідносить</i> дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події - з явищами, процесами; <i>характеризує</i> особливості економічного та соціального розвитку (процес монополізації, розвитку сільського господарства, утворення українських політичних партій, розвитку самостійницької і автономістської течій в національному русі), національно-визвольний рух України в роки російської революції 1905-1907 рр., діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах Росії, особливості проведення аграрної реформи Петра Столипіна та її запровадження в Україні; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: визначає основні тенденції політичного, соціально-економічного розвитку українських земель у складі Російської імперії на початку XX ст., причини та наслідки посилення національного гніту в 1907-1914 рр.;</p>
------------	--	--	---

19.	Українські землі у складі Австро-Угорщини в 1900-1914 рр.	<p>Становище промисловості та сільського господарства.</p> <p>Радикалізація українського політичного руху. Вплив УГКЦ на формування національної свідомості населення західноукраїнських земель.</p>	<p>Знаннєвий компонент: знає дати подій: обрання Андрея Шептицького митрополитом УГКЦ; впровадження в Австро-Угорській імперії загального виборчого права для чоловіків; характеризує персоналії: Андрея Шептицького, Івана Боберського, Кирила Трильовського; дає визначення поняття «загальне виборче право».</p> <p>Діяльнісний компонент: співвідносить дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події - з явищами, процесами; характеризує економіку західноукраїнських земель у складі Австро-Угорської імперії, розвиток кооперативного руху, діяльність політичних партій, національних і спортивно-фізкультурних організацій «Сокіл», «Січ», «Пласт»; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: визначає причини активізації політичного руху на початку ХХ ст., його результати, роль Андрея Шептицького в піднесенні національного життя.</p>
-----	---	--	---

20.	Україна в роки Першої світової війни	<p>Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Війна та українські політичні сили. Головна українська рада. Союз визволення України. Загальна українська рада. Воєнні дії на території України в 1914—1917 рр. Українці в арміях воюючих держав. Українські січові стрільці. Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на українських землях у 1914-1917 рр.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>знає</i> дати подій: утворення Головної української ради, формування легіону Українських січових стрільців (УСС), створення Союзу визволення України; Галицька битва; утворення Загальної української ради; Брусилівський прорив; <i>характеризує</i> персоналії: Костя Левицького, Дмитра Донцова, Андрія Жука, Михайла Галущинського. Вільгельма Франца фон Габсбурга-Лотрінгена (Василя Вишиваного); <i>дає</i> визначення понять і термінів: «світова війна», «Галицько-Буковинське генерал-губернаторство», «мобілізація», «евакуація».</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>співвідносить</i> дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події - з явищами, процесами; <i>вміє</i> розпізнавати на картосхемі військові події на території України в 1914-1917 рр., бойовий шлях легіону УСС, Галицько-Буковинське генерал-губернаторство; <i>характеризує</i> територіально-політичні плани ворогуючих держав щодо українських земель, позиції українських політичних сил щодо війни, політичне життя та соціально-економічне становище населення в роки війни; діяльність вказаних історичних діячів;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>визначає</i> політичні та соціально-економічні наслідки війни для українського суспільства.</p>
-----	--------------------------------------	--	--

21.	<p>Початок Української революції</p>	<p>Революційні події в Україні в 1917- на початку 1918 р. Українізація армії. Еволюція поглядів політичних сил України в питанні самовизначення. Універсали Української Центральної Ради. Відносини УЦР з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення УНР. «Всеукраїнський з'їзд рад» у м. Харків. Перша війна більшовицької Росії з УНР. Бій біля станції Крути. Проголошення незалежності УНР. Окупація більшовицькою Росією України. Берестейський мирний договір. Вигнання більшовиків із території УНР. Конституція УНР.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>знає</i> дати подій: утворення Української Центральної Ради (УЦР); Всеукраїнський національний конгрес; I Універсал УЦР; II Універсал УЦР; III Універсал УЦР; IV Універсал УЦР, проголошення незалежності Української Народної Республіки (УНР); бій біля станції Крути; Берестейський мирний договір між УНР та державами Четверного союзу; <i>характеризує</i> персоналії: Михайла Грушевського, Володимира Винниченка, Сергія Єфремова, Петра Болбочана, Номана Челебіджіхана; <i>дає</i> визначення понять і термінів: «автономізація», «самостійники», «Українська Центральна Рада», «універсали УЦР», «Генеральний Секретаріат», «Вільне козацтво», «Установчі Збори», «більшовизм», «курултай».</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>співвідносить</i> дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події - з явищами, процесами; <i>розпізнає</i> на картосхемі територію УНР згідно з III Універсалом УЦР; напрямки наступу-більшовиків під час першої війни Росії з УНР; територію УНР за Берестейським мирним договором; <i>характеризує</i> діяльність УЦР, українських партій; основні положення універсалів УЦР; взаємовідносини УЦР з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією; боротьбу за владу в Києві в жовтні - листопаді 1917 р.; ультиматум Раднаркому; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>визначає</i> причини Української революції, її характер; роль «Всеукраїнських з'їздів рад» у містах Київ та Харків; причини та наслідки першої війни більшовицької Росії з УНР; здобутки і прорахунки УЦР в державотворчому процесі; <i>пояснює</i> історичне значення універсалів УЦР.</p>
-----	---	---	---

<p>22. Розгортання Української революції. Боротьба за відновлення державності</p>	<p>Гетьманський переворот. Українська Держава. Західноукраїнська Народна Республіка. Український національний рух на Буковині й у Закарпатті. Акт злуки УНР та ЗУНР. Українсько-польська війна 1918-1919 рр. Директорія. Друга війна більшовицької Росії з УНР. Більшовицький режим в Україні. Ухвалення Конституції УСРР 1919 р. Політика воєнного комунізму. Червоний терор. Денікінський режим в Україні. Повернення більшовицької влади. Перший Зимовий похід. Варшавська угода між УНР та Польщею. Польсько-радянська війна на території України. Другий Зимовий похід армії УНР. Холодноярська республіка (1919-1922 рр.). Культура та духовність</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: державний переворот і приход до влади Павла Скоропадського; Листопадовий зрив у Львові; проголошення Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР); заснування Української академії наук (УАН); утворення Директорії; проголошення Акта злуки УНР та ЗУНР; Перший Зимовий похід армії УНР; Варшавська угода; Ризький мирний договір; утворення Української автокефальної православної церкви (УАПЦ); Другий Зимовий похід армії УНР; <i>характеризує</i> персоналії: Павла Скоропадського, Дмитра Вітовського, Євгена Петрушевича, Симона Петлюри, Нестора Махна, Василя Липківського, Григорія Нарбута, Володимира Вернадського; дає визначення понять і термінів: «Директорія», «соборність», «отаманщина», «воєнний комунізм», «червоний терор», «інтервенція», «Чортківська офензива», «Київська катастрофа», «автокефальна церква»;</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>співвідносить</i> дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події - з явищами, процесами; <i>розпізнає</i> на картосхемі територію Української Держави Павла Скоропадського; хід воєнних дій на території України в 1918-1921 рр.; <i>характеризує</i> внутрішню та зовнішню політику урядів гетьмана Павла Скоропадського, Директорії УНР, ЗУНР, Української Соціалістичної Радянської Республіки (УСРР), зміст Варшавської угоди між УНР та Польщею, Ризького мирного договору, культурне життя, в Україні в 1918-1921 рр.; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>визначає</i> причини гетьманського перевороту та падіння влади гетьмана Павла Скоропадського;</p>
--	---	---

23.	<p>Встановлення комуністичного тоталітарного режиму в Україні</p>	<p>Масовий голод у південних губерніях УСРР. Антирелігійна кампанія. НЕП в УСРР. Вхідження УСРР до складу СРСР. Утворення Кримської АСРР. Національна політика радянської влади в УСРР. Молдавська АСРР. Суспільно-політичне життя. Ліквідація багатопартійності. Політика коренізації/українізації в УСРР. Згорання непу і перехід до директивної економіки. Індустріалізація. Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Культура. Духовне життя.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: масовий голод в Україні; входження УСРР до складу Союзу Радянських Соціалістичних Республік (СРСР); початок політики коренізації/українізації в УСРР; проголошення курсу на індустріалізацію; <i>характеризує</i> персоналії: Олександра Шумського, Миколи Хвильового, Михайла Волобуєва; <i>дає</i> визначення понять і термінів: «тоталітарний режим», «нова економічна політика (неп)», «коренізація», «українізація», «індустріалізація»;</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>співвідносить</i> дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події - з явищами, процесами; <i>розпізнає</i> на картосхемі зміни в адміністративно-територіальному устрої УСРР у 1921- 1928 рр.; <i>характеризує</i> складові непу, процес стабілізації економічного й соціального життя в Україні; національну, релігійну та церковну політику в Україні, коренізацію/українізацію та її наслідки, особливості української культури; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>визначає</i> причини та наслідки вступу УСРР в СРСР; причини та особливості впровадження непу в Україні; коренізації/українізації, її вплив на суспільство та українську культуру.</p>
-----	--	---	--

<p>24. Утвердження більшовицького тоталітарного режиму в Україні</p>	<p>Форсована індустріалізація, Насильницька колективізація. Примусові хлібозаготівлі. Опір селянства. Голодомор 1932— 1933 рр. - геноцид українського народу. Масштаби та наслідки Голодомору. Масові репресії та їх ідеологічне виправдання більшовицьким режимом. Політичні процеси 1920-х початку 1930-х рр. Згорання українізації. Ідеологізація суспільного життя в Україні. Культ особи. Великий терор. Биківня та інші місця масових поховань жертв репресій. Національно-демографічні зміни. Розстріляне відродження. Антирелігійна кампанія.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: перша п'ятирічка; судовий процес у Шахтинській справі; початок насильницької колективізації; судовий процес у справі Спілки визволення України (СВУ); Голодомор в Україні; перенесення столиці УСРР з Харкова до Києва; ухвалення Конституції УРСР; «Великий терор»; <i>характеризує</i> персоналії: Казимира Малевича, Михайла Бойчука, Леся Курбаса, Олександра Довженка; <i>пояснює</i> значення понять і термінів: «п'ятирічка», «соціалістична індустріалізація», «колективізація сільського господарства», «репресії», «розкуркулення», «закон про п'ять колосків», «Голодомор», «чорна дошка», «націонал-ухильництво», «розстріляне відродження», «Головне управління таборів (ГУТаб)», «паспортна система», «геноцид», «соціалістичний реалізм»;</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>співвідносить</i> дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події - з явищами, процесами; <i>розпізнає</i> на картосхемі основні індустріальні об'єкти, побудовані в роки перших п'ятирічок, райони, що найбільш постраждали від Голодомору; <i>характеризує</i> сутність політики форсованої індустріалізації та насильницької колективізації; взаємозв'язок між складовими політики сталінського тоталітарного режиму (індустріалізація, колективізація, «культурна революція», масові репресії); зміни в соціальній структурі населення, особливості культурного життя періоду; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>визначає</i> причини, джерела фінансування та наслідки політики форсованої індустріалізації та насильницької колективізації; причини та наслідки масових репресій, Голодомору; <i>пояснює</i> взаємозв'язок між</p>
---	---	--

25.	<p>Західноукраїнські землі в міжвоєнний період</p>	<p>Правовий статус українських земель у складі Польщі. Національна політика та міжнаціональні відносини. Економічне і соціальне становище населення. Українська кооперація. Просвітні організації краю. Українські політичні і громадські організації. Українська військова організація та ОУН. Українські землі у складі Румунії. Суспільно-політичне життя. Українські землі у складі Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття. Суспільно-політичне й соціально-економічне життя. Карпатська Україна. Карпатська Січ. Культура та духовність. Політичне і культурне життя української еміграції</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: підписання Бессарабського протоколу, визнання країнами Антанти входження Бессарабії до складу Румунії; визнання країнами Антанти входження Східної Галичини до складу Польщі, саморозпуск уряду ЗУНР; утворення Українського національно-демократичного об'єднання (УНДО); утворення Організації українських націоналістів (ОУН); проведення польською владою акції «пацифікації»; надання автономії Підкарпатській Русі у складі Чехо-Словаччини; проголошення незалежності Карпатської України; <i>характеризує</i> персоналії: Євгена Коновальця, Володимира-Сергія Залозецького-Саса, Василя Мудрого, Августина Волошина; <i>пояснює</i> значення понять і термінів: «осадництво», «пацифікація», «інтегральний націоналізм», «русинство», «політична еміграція».</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>співвідносить</i> дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події - з явищами, процесами; <i>розпізнає</i> на картосхемі українські землі у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини, територіальні межі Карпатської України; <i>характеризує</i> вплив міжнародної ситуації 1920-1930-х рр. на політику урядів Польщі, Румунії, Чехословаччини в українських землях, стан економіки, життя населення, освіти та культури, різні течії національного руху, діяльність політичних партій західноукраїнських земель у 1930-х рр.; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>визначає</i> причини поділу українських земель між різними державами в 1920-1930-х рр. та їх наслідки для суспільства; причини і наслідки діяльності українських політичних сил.</p>
-----	---	---	--

<p>26. Україна в роки Другої світової війни</p>	<p>Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Окупація Червоною армією Галичини, Волині, Північної Буковини, Хотинщини та Південної Бессарабії. Радянізація. Масові політичні репресії 1939—1940 рр. Початок німецько-радянської війни. Бойові дії в 1941-1942 рр. Відступ Червоної армії. Мобілізаційні заходи. Злочини комуністичного тоталітарного режиму. Окупація України військами Німеччини та її союзниками. «Новий порядок». Масове знищення мирного населення. Голокост. Опір окупантам. Український визвольний рух. Проголошення Акта відновлення Української Держави. Поліська Січ. Українська повстанська армія. Українсько-польське протистояння. Радянський партизанський рух. Бойові дії 1942-1943 рр. Вигнання німецьких військ та їхніх союзників з Правобережної та Південної України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Завершення бойових дій на території України. Українці у військових формуваннях держав Об'єднаних Націй. Внесок українського народу в перемогу над нацизмом. Українське питання на Тегеранській, Ялтинській і Потсдамській конференціях. Ціна війни. Культура й духовність.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: радянсько-німецький договір про ненапад і таємний протокол до нього («пакт Молотова-Ріббентрбпа»); початок Другої світової, війни; вторгнення Червоної армії на територію Західної України; вторгнення Червоної армії на територію Бессарабії та Північної Буковини; напад Німеччини на СРСР; проголошення Акта відновлення Української Держави; створення Української повстанської армії (УПА); початок вигнання німецьких військ та їх союзників з України; вигнання німецьких окупантів з м. Київ; Корсунь-Шевченківська наступальна операція; завершення вигнання німецьких військ, та їх союзників з території України; День перемоги над нацизмом у Другій світовій війні; завершення Другої світової війни; <i>характеризує</i> персоналії: Івана Багряного, Тараса Бульби (Боровця), Степана Бандери, Андрія Мельника, Ярослава Стецька, Романа Шухевича, Кирила Осьмака, Івана Кожедуба, Олексія Береста, Амет-Хана Султана, Василя Порика, Кузьми Дерев'янка, Олени Теліги; <i>пояснює</i> значення понять і термінів: «радянська», «план “Барбаросса”», «випалена земля», «нацистський новий порядок», «план “Ост”», «Голокост», «остарбайтери», «концтабори», «колабораціонізм», «похідні групи», «Поліська Січ», «бандерівці», «чорносвітники», «депортація», «український визвольний рух».</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>співвідносить</i> дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події - з явищами, процесами; <i>розпізнає</i> на картосхемі українські землі, приєднані до УРСР у 1939-1940 рр.; основні події, пов'язані з початком та завершенням вигнання з України німецьких загарбників і їх союзників; окупаційні зони, на які була поділена Україна; території активних дій різних течій руху опору окупантам;</p>
--	--	---

27.	Україна в перші повоєнні роки	<p>Україна - співзасновниця ООН. Встановлення кордонів УРСР у міжнародних договорах. Посилення радянізації та репресії у західних областях УРСР. Український визвольний рух у 1944-1950-х рр. Обмін населенням між Польщею й УРСР. Масові депортації (1944- 1946 рр.). Операції «Вісла» і «Захід». Ліквідація УГКЦ. Внутрішньо-політична й економічна ситуація в УРСР. Масовий голод 1946-1947 рр. Ідеологічні кампанії. «Чистки» творчої інтелігенції. Культура й духовність.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: входження Закарпаття до складу УРСР; Україна співзасновниця Організації Об'єднаних Націй (ООН); ліквідація УГКЦ; масовий голод в Україні; проведення польською владою операції «Вісла»; проведення операції «Захід»; встановлення західного кордону УРСР; <i>характеризує</i> персоналії: Олександра Богомольця, Сергія Лебедева, Андрія Малишка, Максима Рильського, Володимира Сосюри, Павла Тичини, Володимира Філатова, Василя Кука, Йосипа Сліпого; <i>пояснює</i> значення понять і термінів: «відбудова», «операція “Вісла”», «операція “Захід”», «ждановщина», «лисенківщина», «космополітизм», «холодна війна»;</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>співвідносить</i> дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події - з явищами, процесами; <i>розпізнає</i> на картосхемі зміни в адміністративно-територіальному устрої України; <i>характеризує</i> політику влади щодо соціально-економічного, культурного, релігійного і повсякденного життя, хід операцій «Вісла» та «Захід»; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>визначає</i> особливості та наслідки радянізації західних областей, причини та наслідки проведення операцій «Вісла» та «Захід», розгортання ідеологічних кампаній; <i>пояснює</i> причини масового голоду в Україні, ліквідації УГКЦ.</p>
-----	-------------------------------	--	---

28.	Україна в умовах десталінізації	<p>Участь українців у повстаннях у сталінських концтаборах. XX з'їзд КПРС. Десталінізація і лібералізація суспільного життя. Зміни адміністративно-територіального устрою: входження Кримської області до складу УРСР. Зміни в управлінні господарством. Зародження дисидентського руху та його течії. «Шістдесятництво». Антирежимні виступи 1960-х рр. Культура й духовність.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: повстання політичних в'язнів у сталінських концтаборах, ліквідація ГУТабу; входження Кримської області до складу УРСР; XX з'їзд КПРС, засудження культу особи; утворення Української робітничо-селянської спілки; утворення Клубу творчої молоді «Сучасник» у м. Київ; <i>характеризує</i> персоналії: Катерини Білокур, Левка Лук'яненка, Івана Світличного, Василя Стуса, Алли Горської, Ліни Костенко, Євгена Сверстюка, Василя Симоненка, Леся Танюка, Сергія Корольова; <i>пояснює</i> значення понять і термінів: «десталінізація», «культ особи», «лібералізація», «політична реабілітація», «відлига», «раднаргосп», «шістдесятники», «дисиденти»;</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>співвідносить</i> дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події - з явищами, процесами; <i>розпізнає</i> на картосхемі зміни в адміністративно-територіальному устрої України; <i>характеризує</i> сутність процесу десталінізації; спроби реформ управління економікою в середині 1950-1960-х рр., особливості розвитку культури; сутність антирежимного руху та його течії; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; • пояснювати причини та наслідки входження Кримської області до складу УРСР;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>визначає</i> наслідки процесу лібералізації, реформ для українського суспільства, причини виникнення та значення антирежимного руху.</p>
-----	---------------------------------	---	--

29.	Україна в період загострення кризи радянської системи	<p>Ідеологічні орієнтири партійного радянського керівництва. Конституція УРСР 1978 р. Економічна ситуація в УРСР. Дисидентський рух: течії, форми і методи боротьби. Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод. Самвидав. Кримськотатарський національний рух. Культура й духовність.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: перша хвиля масових затримань діячів антирежимного руху; видання самвидавного «Українського вісника»; друга хвиля масових затримань діячів антирежимного руху; утворення Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінських угод (УГГ); <i>характеризує</i> персоналії: Івана Дзюби, Валерія Марченка, Петра Григоренка, Миколи Руденка, В'ячеслава Чорновола, Михайла Брайчевського, Сергія Параджанова, Івана Миколайчука, Олеса Гончара, Леоніда Бикова, Володимира Івасюка, Мустафи Джемілева, Миколи Амосова, Олега Антонова; <i>пояснює</i> значення понять і термінів: «застій», «дефіцит», «розвинений соціалізм», «номенклатура», «самвидав», «правозахисник»;</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>співвідносить</i> дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події - з явищами, процесами; <i>характеризує</i> наслідки змін в політичному керівництві УРСР на початку 1970-х рр.; стан економіки; основні вимоги та напрями дисидентського руху 1960-1970-х рр., явища у сфері культури, політику зросійщення; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>визначає</i> причини політико-ідеологічної кризи радянського ладу в Україні, активізації спротиву, досягнення та проблеми розвитку соціальної сфери; <i>пояснює</i> значення дисидентського руху.</p>
-----	---	--	--

30.	Відновлення незалежності України	<p>Початок перебудови в СРСР. Чорнобильська катастрофа. Стан економіки. Шахтарські страйки. Гласність і політичний плюралізм. Український національно-демократичний рух. Зміни в політичному керівництві УРСР. Формування багатопартійної системи. Вибори до Верховної Ради УРСР і до місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Революція на граніті. Створення Автономної Республіки Крим (АРК). Меджліс кримськотатарського народу (червень 1991 р.). Спроба державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р. Акт проголошення незалежності України. Референдум і вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Розпад СРСР. Міжнародне визнання України. Культура. Духовне відродження.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: початок «перебудови»; катастрофа на Чорнобильській атомній електростанції (АЕС); створення Народного руху України за перебудову; проведення перших альтернативних виборів до Верховної Ради УРСР; ухвалення Верховною Радою УРСР Декларації про державний суверенітет України; «революція на граніті»; ухвалення Верховною Радою УРСР Акта проголошення незалежності України; проведення Всеукраїнського референдуму та обрання Президента України; <i>характеризує</i> персоналії Леоніда Кравчука; <i>розкриває</i> значення понять і термінів: «перебудова», «гласність», «плюралізм», «український національно-демократичний рух», «багатопартійність», «суверенітет», «незалежність», «ринкові відносини», «референдум», «президент».</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>співвідносить</i> дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події - з явищами, процесами; <i>характеризує</i> зміст та основні напрями політики «перебудови», розгортання соціального і національного рухів, зв'язок між національно-демократичним і дисидентським рухами як формами українського визвольного руху, процес формування багатопартійності, зміст Декларації про державний суверенітет України та Акта проголошення незалежності України, особливості соціально-економічної становища УРСР; діяльність вказаного історичного діяча;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>визначає</i> причини та наслідки поглиблення економічної кризи, погіршення життєвого рівня населення, падіння авторитету Комуністичної партії України; <i>пояснює</i> причини розпаду СРСР і його наслідки для державотворення в Україні; значення відновлення незалежності України</p>
-----	---	---	--

31.	<p>Становлення України як незалежної держави</p>	<p>Державотворчі процеси в незалежній Україні. Повернення кримських татар на батьківщину. Статус Криму. Суспільно-політичне життя. Особливості формування багатопартійності. Конституція України. Економіка України в 1991-1998 рр. та в 1998—2004 рр. Запровадження гривні. Демографічні та міграційні процеси. Олігархічна система. Початок інтеграції в європейський і світовий простір. Політична розбудова суспільства. Рухи протесту на початку 2000-х рр. Помаранчева революція. Україна в системі міжнародних відносин. Культура й духовність.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій: започаткування Збройних Сил України; обрання Леоніда Кучми Президентом України; обрання України членом Ради Європи (РЕ); ухвалення Конституції України; запровадження національної грошової одиниці-- гривні; «Помаранчева революція», обрання Президентом України Віктора Ющенка; <i>характеризує</i> персоналії: Леоніда Кучми, Віктора Ющенка, Любомира Гузара, Леоніда Каденюка; <i>пояснює</i> значення понять і термінів: «корупція», «тіньова економіка», «олігарх», «Помаранчева революція», «поліконфесійність». Діяльнісний компонент: <i>співвідносить</i> дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події - з явищами, процесами; <i>розпізнає</i> на картосхемі адміністративно-територіальні одиниці України (області, АРК, міста Київ, Севастополь); <i>характеризує</i> державотворчі процеси, зміни в політичному, соціально-економічному, національному, культурному житті, здобутки України на шляху інтеграції у європейський, світовий простір; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; Оцінно-ціннісний компонент: <i>визначає</i> основні тенденції суспільного розвитку України за часів незалежності; <i>пояснює</i> причини європейської інтеграції України.</p>
-----	---	--	--

32.	<p>Творення нової України</p>	<p>Суспільно-політичне життя України в 2005-2013 рр. Авторитарний режим Віктора Януковича. Революція Гідності. Небесна Сотня. Анексія Росією Криму. Агресія Росії проти України. Російсько-українська війна. Добровольчі батальйони. Волонтерський рух. Реакція світової спільноти. Спроби мирного, врегулювання. Соціально-економічний розвиток України до і після 2014 р. Євроінтеграційний поступ України: угода про асоціацію між Україною та ЄС. Режим безвізового в'їзду в країни ЄС для громадян України. Культура й духовність.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> дати подій; 2008р. вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ); обрання Віктора Януковича Президентом України; революція Гідності, повалення авторитарного режиму; обрання Петра Порошенка Президентом України; підписання Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом (ЄС); Мінські Домовленості <i>характеризує</i> персоналії: Петра Порошенка. <i>пояснює</i> значення понять і термінів: «Євромайдан», «революція Гідності», «Небесна Сотня», «анексія», «сепаратизм», «антитерористична операція» «тимчасово окупована територія», «кіборг», «волонтерський рух», «люстрація», «громадянське суспільство», «безвізовий режим», «екуменізм»;</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>співвідносить</i> дати та історичні факти (події, явища, процеси) з періодами, факти-події - з явищами, процесами; <i>розпізнає</i> на картосхемі адміністративно-територіальні одиниці України (області, АРК, міста Київ, Севастополь); <i>характеризує</i> перебіг; державотворчих процесів в Україні впродовж останнього десятиліття; природу походження, рушійні сили та "значення Євромайдану і революції Гідності; чинники формування громадянського суспільства в незалежній Україні; важливість для України політичної асоціації, економічної інтеграції та впровадження безвізового режиму з ЄС; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>визначає</i> основні тенденції суспільного розвитку України за часів незалежності; основні тенденції та протиріччя соціально-економічного розвитку України в 2005-2008, 2008-2014 і після 2014 р. <i>пояснює</i> передумови, ознаки та наслідки агресії Росії проти України.</p>
-----	--------------------------------------	---	--

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Співбесіда з історії України складається з 10 завдань, які оцінюються в 20 балів кожне. Результат співбесіди – сума балів, отриманих вступником за кожне завдання. Мінімальна сума балів, яку необхідно набрати для участі у конкурсі на зарахування, складає 100 балів.

Відповіді на завдання оцінюються членами комісії за критеріями, викладеними у таблиці 1.

Таблиця 1. Критерії оцінювання завдань

Характеристика досягнень	Бали
Відповідь на питання повна, ґрунтовна, конкретна, містить визначення термінів, перелік основних історичних дат, розкриття змісту історичної події, підведення підсумків.	16 - 20
Відповідь на питання не повна, розмита, зміст історичної події викладено не послідовно. Відповідні історичні терміни та дати зазначені не в повному обсязі. Підсумки підведені частково.	11 - 15
Відповідь на питання надана частково, наявні певні помилки у визначенні історичних термінів, дат. Висновки зроблені за допомогою викладача.	6 - 10
Наведено невірну відповідь, не розкрито суть питання.	0 - 5

5. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ СПІВБЕСІДИ

Співбесіда з історії України проводиться очно або дистанційно не менше, ніж двома членами комісії з кожним вступником, згідно з розкладом. Для проведення співбесіди формуються окремі групи вступників в порядку надходження (реєстрації) документів. Список допущених до співбесіди ухвалюється рішенням приймальної комісії, про що складається відповідний протокол.

Для проведення співбесіди головою предметної комісії попередньо готуються завдання відповідно до програми співбесіди. Програма співбесіди оприлюднюється на веб сайті Державного біотехнологічного університету.

Співбесіда проводиться у строки передбачені Правилами прийому до Державного біотехнологічного університету.

Вступники, які проходять співбесіду з історії України, допускаються до участі в неї за наявності оригіналу документа, що посвідчує особу

(паспорт громадянина України або ID-картка) та оригіналу документа, що підтверджує право вступника на участь у співбесіді.

Вступник у процесі співбесіди отримує запитання (завдання) з історії України та дає відповідь на них. Час, який виділяється на співбесіду та попередню підготовку відповідей 1 година в цілому. Члени комісії відмічають правильність відповідей та рівень знань вступника за результатами співбесіди в протоколі співбесіди, який по закінченню співбесіди підписується членами комісії. При очній співбесіді протокол також підписує вступник. Відомість результатів співбесіди оформляється і передається до приймальної комісії в день складання співбесіди.

Користуватися при підготовці друкованими або електронними інформаційними засобами забороняється.

Голова предметної комісії з історії України канд. іст. н., доц. Бондар Н.О.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гісем О., Мартинюк О. Історія України, 7 кл. - Ранок, 2020.
2. «Історія України» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Щупак І. Я., Черкас Б. В., Бурлака О. В., Власова Н. С., Галушко К. Ю., Кронгауз В. О., Піскарьова І. О., Секиринський Д. О.), 2021
3. Турченко Ф.Г., Мороко В.М. Історія України: підручник для 9 класу. - К.: Генеза, 2017.
4. Щупак І. Я. Історія України: підручник для 9 класу. - УОВЦ Оріон, 2021.
5. Пометун О.І., Гупан Н.М. Історія України, 10 кл. - Оріон, 2018.
6. Даниленко В.М., Смольницька М.К. Історія України, 11 кл. - Генеза, 2019
7. Сорочинська Н.М., Гісем О.О. Історія України, 11 кл. - Навчальна книга - Богдан, 2019